HÖGSKOLAN I BORÅS

Didaktik, estetiska lärprocesser i språk, kommunikation och matematik 2

Education, Aesthetic Learning Processes in Language, Communication and Mathematics 2

15 högskolepoäng
15 credits

Ladokkod: CFÖR66
Revision: 8.0
Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom pedagogik och lärande 2022-02-17
Gäller från: VT 2022

Nivå: Avancerad nivå
Huvudområde (successiv fördjupning): Pedagogiskt arbete (A1N)
Utbildningsområde: Undervisning 70%, Verksamhetsförlagd utbildning 30%
Ämnesgrupp: Pedagogik
Förkunskapskrav: Godkänt resultat i kursen Utbildningsvetenskaplig kärna I (T1), Barnet och förskolan - förskoledidaktiska aspekter (T2), Barn, kultur och kommunikation - i ett förskoledidaktiskt perspektiv (T3) samt godkänt resultat från all VFU i tidigare terminer inom ramen för Förskollärarutbildning, 210 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Inom kursens ram behandlas och fördjupas innehåll om barns lärande med fokus på gestaltande pedagogik och gestaltande arbete i olika uttrycksformer och estetiska lärprocesser. Utifrån ett inkluderande synsätt vidareutvecklar och fördjupar studenten sina kunskaper kring att stödja och utmana barns estetiska, språkliga, kommunikativa och matematiska lärande. Studenten får tillämpa och granska digitala hjälpmedel för att stödja barns matematiska lärande. En introduktion i alternativ och kompletterande kommunikation (AKK) ingår i kursen, där kännedom om såväl tecken som alternativ och kompletterande kommunikation (TAKK) liksom grafisk alternativ och kompletterande kommunikation (GAKK) ingår. Vidare behandlas flerspråkiga barns situation samt hur förskolans och förskoleklassens verksamheter kan stötta dessa barn i sin utveckling av svenska och modersmål (L1).

Utifrån fördjupade kunskaper om estetiskt innehåll och estetiska lärprocesser förväntas studenten således utveckla sitt ledarskap i komplexa undervisningssituationer, där förmågan att självständigt integrera och använda sina kunskaper och färdigheter inom såväl didaktik som estetik synliggörs. I kursen problematiseras undervisningsbegreppet utifrån teorier om lärande och spontan och målstyrd undervisning i förskola och förskoleklass.

I samband med den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) arbetar studenten praktiskt, ämnesdidaktiskt och reflekterande med att stimulera barns estetiska, språkliga, kommunikativa och matematiska lärande och utveckling genom estetiska lärprocesser. Studenten ska inta ett reflekterande förhållningssätt kring sitt eget ledarskap och användningen av estetiska uttrycksformer som innehåll och metod. Här ges möjligheter att fördjupa sin självreflektiva förmåga för att förändra och utveckla sin lärarroll.

Mål

Efter avklarad kurs ska studenten kunna, med avseende på

1. Kunskap och förståelse
1.1 redogöra för och problematisera olika villkor för hur barn med annat modersmål än svenska kan stödjas i sin språkutveckling, såväl i svenska som i modersmål
1.2 redogöra för och kritiskt granska metoder för att kartlägga och identifiera barns språk och förebygga kommunikativa svårigheter
1.3 redogöra för och kritiskt granska metoder för att kartlägga, identifiera och förebygga matematiska svårigheter
1.4 visa kunskap om grundläggande matematikinlärning och matematikdidaktik i relation till förskola och förskoleklass
1.5 redogöra för, kritiskt granska och diskutera aktuell didaktisk forskning och teorier om undervisning, skapande och lärande i

estetik och estetiska lärprocesser, språk, kommunikation och matematik

2. Färdighet och förmåga
2.1 i mötet med barn och kollegor använda för verksamheten relevanta ämneskunskaper och didaktiska begrepp
2.2 självständigt formulera mål för, planera, leda, genomföra, utvärdera, dokumentera och kritiskt granska situationer i egen undervisning där olika estetiska uttrycksformer används didaktiskt för att stödja och stimulera barns lärande inom estetik, språk och matematik
2.3 tillämpa kunskaper om alternativ och kompletterande kommunikation i en inkluderande undervisning
2.4 skriva och bearbeta texter enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användandet av källhänvisningsteknik enligt Harvardsystemet

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt
3.1 reflektera över och problematisera det egna ledarskapet i relation till ett inkluderande arbetssätt
3.2 reflektera över och problematisera undervisningsbegreppet utifrån spontan och målstyrd undervisning i förskola och förskoleklass
3.3 kritiskt reflektera över bemötande och förhållningssätt till barn i kommunikativa svårigheter och användandet av alternativa kommunikationssätt

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av

- föreläsningar
- workshops
- seminarier
- fältdag
- verksamhetsförlagd utbildning

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

(IN01) Språk/kommunikation
Inlämningsuppgift, individuell
Lärandemål: 1.1, 1.2, 2.3, 3.3
Högskolepoäng: 2,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(IN03) VFU uppgift - Pedagogik, didaktiskt ledarskap och komplexa lärsituationer
Individuell skriftlig inlämning och estetiska workshops
Lärandemål: 1.5, 2.2, 2.4, 3.1, 3.2
Högskolepoäng: 6,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(NÄ01) VFU
Verksamhetsförlagd utbildning
Lärandemål: 2.1, 2.2
Högskolepoäng: 3,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(SE03) Estetisk teori
Seminarium
Lärandemål: 1.5
Högskolepoäng: 1,0
Betygskala: Underkänd eller Godkänd

(TE02) Tentamen Matematik
Individuell skriftlig tentamen
Lärandemål: 1.4
Högskolepoäng: 2,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(NÄ02) Workshop Matematik
Lärandemål: 1.3

Högskolepoäng: 1,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Det maximala antalet examinationstillfällen för varje examination i kursen är 5. Ett förbrukat examinationstillfälle är en examination där studenten har fått betyg (U/G/VG).

Den sammanhängande VFU-perioden är en examination där 100% närvaro gäller. Bedömning av den verksamhetsförlagda utbildningen sker enligt ett systematiserat och validerat bedömningsformulär. Det maximala antalet examinationstillfällen för verksamhetsförlagd utbildning är två.
Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning, eller motsvarande, om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att barns/elevers säkerhet, integritet eller föräldrars förtroende för verksamheten riskeras. När verksamhetsförlagd utbildning avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle är förbrukat. I sådana fall skall en individuell utvecklingsplan upprättas av examinator i samråd med studenten. Utvecklingsplanen skall ange vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs. I utvecklingsplanen skall även anges hur och när kunskapskontroll kan äga rum. Student som underkänts i den praktiska delen har möjlighet att genomgå ytterligare ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs såvida inte två examinationstillfällen redan förbrukats.
Om student på eget initiativ avbryter verksamhetsförlagd utbildning, leder avbrottet till att studenten underkänns på kursen. Studenten erbjuds i sådant fall en ny praktikperiod i samband med nästa kurstillfälle såvida inte det maximala antalet examinationstillfällen redan uppnåtts. Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga.
Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§). Väl godkänd, VG, på hel kurs kan student erhålla när student har VG på mer än 50% av de poäng som är VG-grundande.

Vid omexamination kan annan examinationsform förekomma.

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska men kurslitteratur på engelska, norska och/eller danska kan förekomma.

Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter. (2009). Stockholm: UNICEF Sverige Artikel 13 och 31 (1 s)

Björklund, Camilla & Palmér, Hanna (2018). *Matematikundervisning i förskolan: att se världen i ljuset av matematik.* Första utgåvan Stockholm: Natur & Kultur (276 s)

Doverborg, Elisabet., Pramling, Niklas & Pramling-Samuelsson, Ingrid. (2013). *Att undervisa barn i förskolan*. Stockholm: Liber (108 s)

Edfelt, David., Sjölund, Anna., Jahn, Cajsa & Reuterswärd, Malin. (2019). *Tydliggörande pedagogik i förskolan*. Stockholm: Natur & Kultur. (162 s)

Ehrlin, Anna (red.) (2020). *Estetiska uttrycksformer i teori och praktik: bild-, drama- och musikdidaktik.* 1. uppl. Stockholm: Liber s. 7-66, 125-153 (89 s)

Harju-Luukkainen, Heidi & Kultti, Anne (red.) (2017). *Undervisning i flerspråkig förskola.* Första upplagan Malmö: Gleerups (157 s)

Holmberg, Ylva (2017). *Musikskap i förskolan: musikstunder ur ett didaktiskt perspektiv*. 1. uppl. Stockholm: Liber s. 7-86 (80 s)

Läroplan för förskolan Lpfö 18. [Elektronisk resurs] (2018). Stockholm: Skolverket (20 s)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011: reviderad 2017. 3. uppl. (2017).Stockholm: Skolverket (utdrag, ca 16 s)

Pihlgren, Ann S. (2017). *Undervisning i förskolan: att skapa lärande undervisningsmiljöer.* Första utgåvan Stockholm: Natur & Kultur s. 56-201 (145 s)

Sheridan, Sonja & Williams, Pia (red.) (2018). *Undervisning i förskolan [Elektronisk resurs] : en kunskapsöversikt.* Stockholm: Skolverket (112 s)

Smith-Autard, Jacqueline (2002). *The Art of Dance in Education*. Slingsby: Methuen Drama s. 1-45 (45 s)

Stinson, Sue (2005) Why are we doing this? *Journal of Dance Education*, 5:3, s. 82-89 (8 s)

Styrke. Britt-Marie (2015). Kunskapande i dans- Om estetiskt lärande och kommunikation. Stockholm: Liber, s. 106-136 (30 s)

Svensson, Ann-Katrin (2012). *Med alla barn i fokus - om förskolans roll i flerspråkiga barns språkutveckling.* Paideia. 4, s 29-37 (9 s)

Tisell, Anneli (2009). *Lilla boken om tecken: som ett verktyg för kommunikation och språkutveckling.* 1. uppl. Lidingö: Hatten (73 s)

Wallerstedt, Cecilia (2015). *Musikdidaktik i förskolan: att utveckla barns skapande förmåga*. 1. uppl. Stockholm: Gothia fortbildning (102 s)

Ytterligare litteratur och artiklar kan tillkomma enligt lärarens anvisningar (ca 200 s).

Studentinflytande och utvärdering

Före kursstart inbjuds studenterna till kursinformationsmöte. Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Övrigt

Kursen ingår i Förskollärarutbildning, 210 hp.